oShadhIsUktam

ઓષધીસૂક્તમ્

Document Information

Text title : oShadhIsUkta

File name : oShadhIsUktam.itx

Category : veda, svara, sUkta

Location : doc_veda

Source : https://sanskritdocuments.org/mirrors/rigveda/e-text.htm

Latest update : November 29, 2015

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 17, 2023

sanskritdocuments.org

ઓષધીસૂક્તમ્

ઋગ્વેદસંહિતાયાં દશમં મણ્ડલં, સપ્તનવતિતમં સૂક્તમ્ ।
ઋષી ભિષગાથર્વણઃ ॥ દેવતા ઓષધીસ્તુતિઃ , ઓષધિસમુહ
છન્દ ૧ ૨ ૪-૭ ૧૧ ૧૭ અનુષ્ટુપ્, ૩ ૯ ૧૨ ૨૨ ૨૩ નિચૃદનુષ્ટુપ્,
૮ ૧૦ ૧૩-૧૬ ૧૮-૨૧ વિરાડનુષ્ટુપ્ ॥ સ્વર ગાન્ધારઃ ॥

યા ઓષધીઃ પૂર્વા જાતા દેવેભ્યસ્ત્રિયુગં પુરા ।
મનૈ નુ બભ્રૂણામહં શતં ધામાનિ સપ્ત ચ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૧
શતં વો અમ્બ ધામાનિ સહસ્રમુત વો રુહઃ ।
અધા શતક્રત્વો યૂયમિમં મે અગદં કૃત ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૨
ઓષધીઃ પ્રતિ મોદધ્વં પુષ્પવતીઃ પ્રસૂવરીઃ ।
અશ્વા ઇવ સજિત્વરીર્વીરુધઃ પારયિષ્ણ્વઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૩
ઓષધીરિતિ માતરસ્તદ્વો દેવીરુપ બ્રુવે ।
સનેયમશ્વં ગાં વાસ આત્માનં તવ પૂરુષ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૪
અશ્વત્થે વો નિષદનં પર્ણે વો વસતિષ્કૃતા ।
ગોભાજ ઇત્કિલાસથ યત્સનવથ પૂરુષમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૫
યત્રૌષધીઃ સમગ્મત રાજાનઃ સમિતાવિવ ।
વિપ્રઃ સ ઉચ્યતે ભિષગ્રક્ષોહામીવચાતનઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૬
અશ્વાવતીં સોમાવતીમૂર્જયન્તીમુદોજસમ્ ।
આવિત્સિ સર્વા ઓષધીરસ્મા અરિષ્ટતાતયે ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૭
ઉચ્છુષ્મા ઓષધીનાં ગાવો ગોષ્ઠાદિવેરતે ।
ધનં સનિષ્યન્તીનામાત્માનં તવ પૂરુષ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૮
ઇષ્કૃતિર્નામ વો માતાથો યૂયં સ્થ નિષ્કૃતીઃ ।
સીરાઃ પતત્રિણીઃ સ્થન યદામયતિ નિષ્કૃથ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૯

અતિ વિશ્વાઃ પરિષ્ઠાઃ સ્તેન ઇવ વ્રજમક્રમુઃ ।
ઓષધીઃ પ્રાચુચ્યવુર્યત્કિં ચ તન્વો૩ રપઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૦
યદિમા વાજયન્નહમોષધીર્હસ્ત આદધે ।
આત્મા યક્ષ્મસ્ય નશ્યતિ પુરા જીવગૃભો યથા ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૧
યસ્યૌષધીઃ પ્રસર્પથાઙ્ગમઙ્ગં પરુષ્પરુઃ ।
તતો યક્ષ્મં વિ બાધધ્વ ઉગ્રો મધ્યમશીરિવ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૨
સાકં યક્ષ્મ પ્ર પત ચાષેણ કિકિદીવિના ।
સાકં વાતસ્ય ધ્રાજ્યા સાકં નશ્ય નિહાકયા ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૩
અન્યા વો અન્યામવત્વન્યાન્યસ્યા ઉપાવત ।
તાઃ સર્વાઃ સંવિદાના ઇદં મે પ્રાવતા વચઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૪
યાઃ ફલિનીર્યા અફલા અપુષ્પા યાશ્ચ પુષ્પિણીઃ ।
બૃહસ્પતિપ્રસૂતાસ્તા નો મુઞ્ચન્ત્વંહસઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૫
મુઞ્ચન્તુ મા શપથ્યા૩દથો વરુણ્યાદુત ।
અથો યમસ્ય પડ્બીશાત્સર્વસ્માદ્દેવકિલ્બિષાત્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૬
અવપતન્તીરવદન્દિવ ઓષધયસ્પરિ ।
યં જીવમશ્નવામહૈ ન સ રિષ્યાતિ પૂરુષઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૭
યા ઓષધીઃ સોમરાજ્ઞીર્બહ્વીઃ શતવિચક્ષણાઃ ।
તાસાં ત્વમસ્યુત્તમારં કામાય શં હૃદે ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૮
યા ઓષધીઃ સોમરાજ્ઞીર્વિષ્ઠિતાઃ પૃથિવીમનુ ।
બૃહસ્પતિપ્રસૂતા અસ્યૈ સં દત્ત વીર્યમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૯
મા વો રિષત્ખનિતા યસ્મૈ ચાહં ખનામિ વઃ ।
દ્વિપચ્ચતુષ્પદસ્માકં સર્વમસ્ત્વનાતુરમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૦
યાશ્ચેદમુપશ◌ૃણ્વન્તિ યાશ્ચ દૂરં પરાગતાઃ ।
સર્વાઃ સંગત્ય વીરુધોઽસ્યૈ સં દત્ત વીર્યમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૧
ઓષધયઃ સં વદન્તે સોમેન સહ રાજ્ઞા ।
યસ્મૈ કૃણોતિ બ્રાહ્મણસ્તં રાજન્પારયામસિ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૨
ત્વમુત્તમાસ્યોષધે તવ વૃક્ષા ઉપસ્તયઃ ।

ઉપસ્તિરસ્તુ સોઽસ્માકં યો અસ્માઁ અભિદાસતિ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૩

સ્વરરહિતમ્ ।

યા ઓષધીઃ પૂર્વા જાતા દેવેભ્યસ્ત્રિયુગં પુરા ।
મનૈ નુ બભ્રૂણામહં શતં ધામાનિ સપ્ત ચ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૧
શતં વો અમ્બ ધામાનિ સહસ્રમુત વો રુહઃ ।
અધા શતક્રત્વો યૂયમિમં મે અગદં કૃત ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૨
ઓષધીઃ પ્રતિ મોદધ્વં પુષ્પવતીઃ પ્રસૂવરીઃ ।
અશ્વા ઇવ સજિત્વરીર્વીરુધઃ પારયિષ્ણ્વઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૩
ઓષધીરિતિ માતરસ્તદ્વો દેવીરુપ બ્રુવે ।
સનેયમશ્વં ગાં વાસ આત્માનં તવ પૂરુષ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૪
અશ્વત્થે વો નિષદનં પર્ણે વો વસતિષ્કૃતા ।
ગોભાજ ઇત્કિલાસથ યત્સનવથ પૂરુષમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૫
યત્રૌષધીઃ સમગ્મત રાજાનઃ સમિતાવિવ ।
વિપ્રઃ સ ઉચ્યતે ભિષગ્રક્ષોહામીવચાતનઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૬
અશ્વાવતીં સોમાવતીમૂર્જયન્તીમુદોજસમ્ ।
આવિત્સિ સર્વા ઓષધીરસ્મા અરિષ્ટતાતયે ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૭
ઉચ્છુષ્મા ઓષધીનાં ગાવો ગોષ્ઠાદિવેરતે ।
ધનં સનિષ્યન્તીનામાત્માનં તવ પૂરુષ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૮
ઇષ્કૃતિર્નામ વો માતાથો યૂયં સ્થ નિષ્કૃતીઃ ।
સીરાઃ પતત્રિણીઃ સ્થન યદામયતિ નિષ્કૃથ ॥ ૧૦.૦૯૭.૦૯
અતિ વિશ્વાઃ પરિષ્ઠાઃ સ્તેન ઇવ વ્રજમક્રમુઃ ।
ઓષધીઃ પ્રાચુચ્યવુર્યત્કિં ચ તન્વો૩ રપઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૦
યદિમા વાજયન્નહમોષધીર્હસ્ત આદધે ।
આત્મા યક્ષ્મસ્ય નશ્યતિ પુરા જીવગૃભો યથા ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૧
યસ્યૌષધીઃ પ્રસર્પથાઙ્ગમઙ્ગં પરુષ્પરુઃ ।
તતો યક્ષ્મં વિ બાધધ્વ ઉગ્રો મધ્યમશીરિવ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૨
સાકં યક્ષ્મ પ્ર પત ચાષેણ કિકિદીવિના ।
સાકં વાતસ્ય ધ્રાજ્યા સાકં નશ્ય નિહાકયા ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૩
અન્યા વો અન્યામવત્વન્યાન્યસ્યા ઉપાવત ।
તાઃ સર્વાઃ સંવિદાના ઇદં મે પ્રાવતા વચઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૪
યાઃ ફલિનીર્યા અફલા અપુષ્પા યાશ્ચ પુષ્પિણીઃ ।

બૃહસ્પતિપ્રસૂતાસ્તા નો મુઞ્ચન્ત્વંહસઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૫
મુઞ્ચન્તુ મા શપથ્યાઉદથો વરુણ્યાદુત ।
અથો યમસ્ય પડ્બીશાત્સર્વસ્માદ્દેવકિલ્બિષાત્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૬
અવપતન્તીરવદન્દિવ ઓષધયસ્પરિ ।
યં જીવમશ્નવામહૈ ન સ રિષ્યાતિ પૂરુષઃ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૭
યા ઓષધીઃ સોમરાજ્ઞીર્બહ્વીઃ શતવિચક્ષણાઃ ।
તાસાં ત્વમસ્યુત્તમારં કામાય શં હૃદે ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૮
યા ઓષધીઃ સોમરાજ્ઞીર્વિષ્ઠિતાઃ પૃથિવીમનુ ।
બૃહસ્પતિપ્રસૂતા અસ્યૈ સં દત્ત વીર્યમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૧૯
મા વો રિષત્ખનિતા યસ્મૈ ચાહં ખનામિ વઃ ।
દ્વિપચ્ચતુષ્પદસ્માકં સર્વમસ્ત્વનાતુરમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૦
યાશ્ચેદમુપશ઼ૃણ્વન્તિ યાશ્ચ દૂરં પરાગતાઃ ।
સર્વાઃ સંગત્ય વીરુધોઽસ્યૈ સં દત્ત વીર્યમ્ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૧
ઓષધયઃ સં વદન્તે સોમેન સહ રાજ્ઞા ।
યસ્મૈ કૃણોતિ બ્રાહ્મણસ્તં રાજન્પારયામસિ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૨
ત્વમુત્તમાસ્યોષધે તવ વૃક્ષા ઉપસ્તયઃ ।
ઉપસ્તિરસ્તુ સોઽસ્માકં યો અસ્માઁ અભિદાસતિ ॥ ૧૦.૦૯૭.૨૩

---

oShadhIsUktam

pdf was typeset on September 17, 2023

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*